

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.)

อำนาจหน้าที่ของ สลค.

1. ดำเนินการเกี่ยวกับราชการของคณะรัฐมนตรี
2. ประสานราชการกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เกี่ยวกับการดำเนินการเสนอและพิจารณากฎหมาย และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความยินยอม หรือความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ตลอดจนเรื่องที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา เสนอมาซึ่งคณะรัฐมนตรี
3. ประสานราชการกับส่วนราชการในพระองค์ที่เกี่ยวกับภารกิจของนายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี ที่จะต้องขอพระราชทานพระมหากฤษฎาคมกฎหมายหรือระเบียบประเพณี
4. ประสานราชการกับกระทรวง กรม และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
5. บริการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการเกี่ยวกับงานในอำนาจหน้าที่แก่ประชาชน

ราชการในพระองค์

กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สลค.

- งานอาลักษณ์
- งานสถาปนาและแต่งตั้ง
- งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- งานทะเบียนฐานันดร
- งานลิขิต
- งานราชกิจจานุเบกษา

ความหมายและความสำคัญของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์คืออะไร

1. เป็นเครื่องหมายแสดงเกียรติยศ
และบำเหน็จความชอบ
2. เป็นของพระมหากษัตริย์ทรงสร้างขึ้น
3. สำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จ
ความชอบในราชการหรือส่วนพระองค์

คุณค่าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

1. เป็นความผูกพัน และพระมหากรุณาธิคุณที่พระมหากษัตริย์
ทรงมีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ที่ทำคุณประโยชน์
2. เป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติของผู้ได้รับพระราชทาน
ที่จะใช้ประดับในงานพระราชพิธีต่าง ๆ
3. เป็นเครื่องบำรุงขวัญและกำลังใจให้กับ
ผู้ประกอบคุณงามความดี
4. เป็นของมีค่า

เครื่องราชอิสริยาภรณ์คืออะไร

1. เป็นเครื่องหมายแสดงเกียรติยศ
และบำเหน็จความชอบ
2. เป็นของพระมหากษัตริย์ทรงสร้างขึ้น
3. สำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จ
ความชอบในราชการหรือส่วนพระองค์

คุณค่าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

1. เป็นความผูกพัน และพระมหากษัตริย์คุณที่พระมหากษัตริย์ทรงมีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ที่ทำคุณประโยชน์
2. เป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติของผู้ได้รับพระราชทานที่จะใช้ประดับในงานพระราชพิธีต่าง ๆ
3. เป็นเครื่องบำรุงขวัญและกำลังใจให้กับผู้ประกอบคุณงามความดี
4. เป็นของมีค่า

คุณค่าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

5. เป็นงานวิจิตรศิลป์ของชาติ
6. เป็นเครื่องหมายแสดงความผูกพันระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์ กับประชาชน
7. เป็นสื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
8. ขอพระราชทานเพลิงศพได้ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักพระราชวังกำหนด

พระราชอำนาจในการพระราชทานและเรียกคืน เครื่องราชอิสริยาภรณ์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 9 “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์และถอดถอนฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานและเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์”

ประวัติความเป็นมาของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

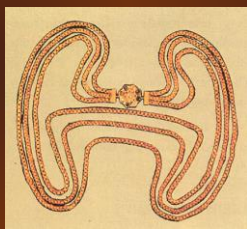

The Crusades

เครื่องยศ

1. พระสังวาลพระนพ
มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

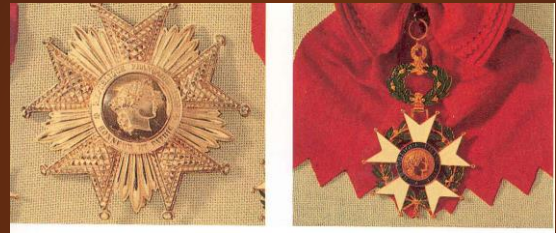
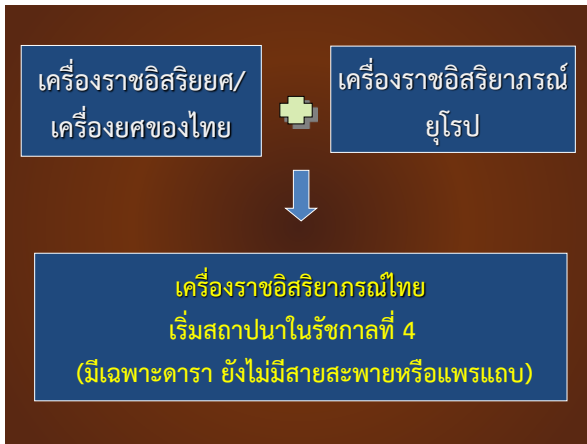
2. สี่งวาลนพรัตน์ราชวราภรณ์
สร้างในรัชกาลที่ 1

3. แหวนฝังพลอย 9 อย่าง
ธรรมเนียมสยามนิยมใช้ในงานมงคล

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

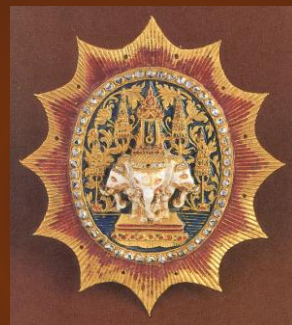

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ลิจอง ดอนเนอร์ ของฝรั่งเศส

(Ordre National de la Légion D'honneur)

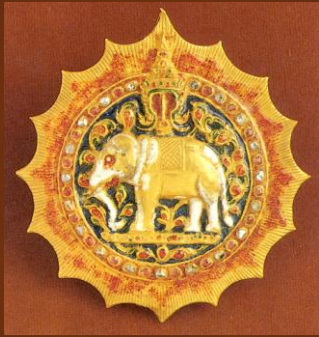

ดารานพรัตน์

ดาราไอราพต (เครื่องต้น)

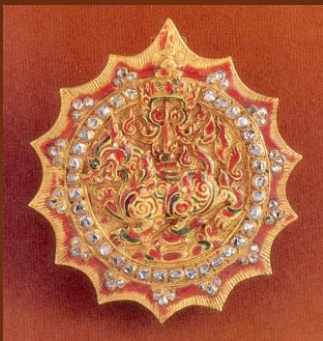
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

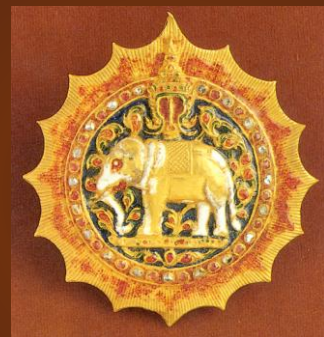
ดาราช้างเผือก

ดาราตราราชสีห์

ดาราตราราชสีห์

ดาราช้างเผือก

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เครื่องราชอิสริยาภรณ์
St. Stephen
ออสเตรีย

ประเภทเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับพระราชทานแก่ประมุขของรัฐต่างประเทศ
2. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับบำเหน็จความชอบในราชการแผ่นดิน
3. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับบำเหน็จความชอบในพระองค์พระมหากษัตริย์
4. เหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่นับเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์

1. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับพระราชทานแก่ประมุขของรัฐต่างประเทศ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นมงคลยิ่งราชมิตราภรณ์

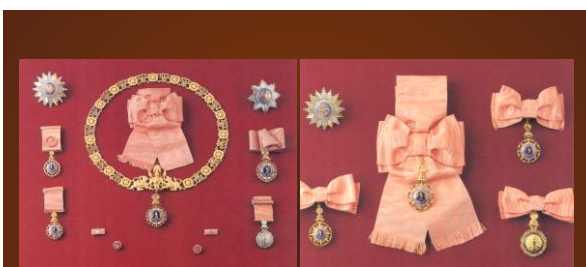
2. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับบำเหน็จ
ความชอบในราชการแผ่นดิน
มี 8 ชนิด คือ

- (1) เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์
สำหรับพระราชนัดดาแห่งพระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งสืบเนื่องโดยตรง
ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และผู้ซึ่ง
พระบรมวงศานุวงศ์ดังกล่าวได้เสกสมรสด้วย

- (2) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์
สำหรับพระราชทานพระราชวงศ์ฝ่ายหน้าและฝ่ายใน
ตลอดจนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ซึ่งเป็นพุทธมามกะ

(3) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า
สำหรับพระราชทานแก่ผู้ที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร
ซึ่งแบ่งเป็นฝ่ายหน้า 3 ชั้น 7 ชนิด
และฝ่ายใน 4 ชั้น 5 ชนิด

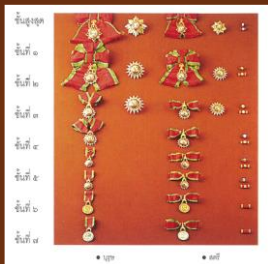
ชั้น	ชื่อ (ฝ่ายหน้า)	คำย่อ	อัตรา
1	ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ ปฐมจุลจอมเกล้า	ป.จ.ว. ป.จ.	ไม่กำหนด 30
2	ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ ทุติยจุลจอมเกล้า	ท.จ.ว. ท.จ.	200 250
3	ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ ตติยจุลจอมเกล้า * ตติยานุจุลจอมเกล้า **	ต.จ.ว. ต.จ. ต.อ.จ.	250 250 100

ชั้น	ชื่อ (ฝ่ายใน)	คำย่อ	อัตรา
1	ปฐมจุลจอมเกล้า	ป.จ.	20
2	ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ	ท.จ.ว.	100
	ทุติยจุลจอมเกล้า	ท.จ.	100
3	ตติยจุลจอมเกล้า	ต.จ.	250
4	จตุตถจุลจอมเกล้า	จ.จ.	150

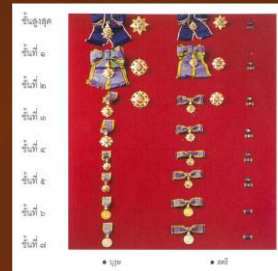

- (4) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี สำหรับพระราชทานแก่ผู้ซึ่งทำความชอบพิเศษเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ราชการทหาร ไม่ว่าจะยามสงบหรือยามสงคราม ตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร ซึ่งแบ่งเป็น 6 ชั้น

(5) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
สำหรับพระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบ
เป็นประโยชน์ต่อราชการแผ่นดินหรือสาธารณชน
ตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร ซึ่งแบ่งเป็น 8 ชั้น

(6) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย
สำหรับพระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบ
เป็นประโยชน์ต่อราชการแผ่นดินหรือสาธารณชน
ตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร ซึ่งแบ่งเป็น 8 ชั้น

(7) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
สำหรับพระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบ
อันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน
ตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร ซึ่งแบ่งเป็น 7 ชั้น

(8) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามกีรติ
ลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ
สำหรับพระราชทานแก่ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี ชั้นที่ 1
และได้มีอุปการะคุณช่วยเหลือกิจการลูกเสือต่อเนื่องมาแล้ว
ไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับบำเหน็จ
ความชอบในพระองค์พระมหากษัตริย์
มี 3 ชนิด คือ

(1) เครื่องราชอิสริยาภรณ์รัตนวราภรณ์

(2) เครื่องราชอิสริยาภรณ์วัลลภาภรณ์

(3) เครื่องราชอิสริยาภรณ์วชิรมาลา

4. เหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่นับเป็น
เครื่องราชอิสริยาภรณ์
มี 4 ชนิด คือ

• เหรียญสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จ

- ความกล้าหาญ
- ในราชการ
- ในพระองค์พระมหากษัตริย์

• เหรียญที่ระลึก โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในโอกาสสำคัญ
และให้ประดับได้เช่นเดียวกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเหรียญ
ที่ได้รับพระราชทาน

(1) เหรียญสำหรับพระราชทาน
เป็นบำเหน็จกล้าหาญ

เหรียญกล้าหาญ

เหรียญชัยสมรภูมิ สงครามอินโดจีน

1. เหรียญชัยสมรภูมิ สงครามมหาเอเชียบูรพา
2. เหรียญชัยสมรภูมิ สงครามร่วมกับสหประชาชาติ ณ ประเทศเกาหลี
3. เหรียญชัยสมรภูมิ การรบ ณ สาธารณรัฐเวียดนาม

เหรียญพิทักษ์เสรีชน

(2) เหรียญสำหรับพระราชทาน
เป็นบำเหน็จในราชการ

เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา

เหรียญจักรมาลา

พ.ร.บ. เหรียญจักรมาลาและเหรียญจักรพรรดิมาลา
พุทธศักราช 2484

มาตรา 6

เหรียญจักรมาลาสำหรับพระราชทานแก่ผู้มี
มียศทหารหรือตำรวจตลอดจนว่าที่ยศนั้น ๆ
ทั้งต้องเป็นผู้ที่รับราชการประจำการ
หรือในกองประจำการ รวมกันเป็นเวลา
ไม่น้อยกว่า 15 ปี

เหรียญจักรพรรดิมาลา

พ.ร.บ. เหรียญจักรมาลาและ
เหรียญจักรพรรดิมาลา พุทธศักราช 2484

มาตรา 8

เหรียญจักรพรรดิมาลา สำหรับ
พระราชทานข้าราชการฝ่ายพลเรือน
ที่รับราชการมาด้วยความเรียบร้อย
เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 25 ปี

เหรียญราชการชายแดน

เหรียญลูกเสือสดุดี

(3) เหรียญสำหรับพระราชทาน
เป็นบำเหน็จในพระองค์
พระมหากษัตริย์

เหรียญรัตนนาภรณ์ รัชกาลที่ 9

(4) เหรียญสำหรับพระราชทาน
เป็นที่ระลึก

เหรียญงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ

เหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือน
สหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พ.ศ. 2504

เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหามงคลสมัยพระราชพิธีเฉลิมพระชนมายุ 60 พรรษา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ

เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหามงคลสมัยพระราชพิธีกาญจนาภิเษก

เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ
5 ธันวาคม 2542

เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ
12 สิงหาคม 2547

เหรียญเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เนื่องในพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ
สยามมกุฎราชกุมาร เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ 28 กรกฎาคม 2555

เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสพระราชพิธีฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558

เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ
12 สิงหาคม 2559

เหรียญเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
4 พฤษภาคม 2562

เหรียญกาชาดสมนาคุณ

การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

- * คืนชั้นรอง เมื่อได้รับชั้นสูงขึ้นในตระกูลเดียวกัน โดยไม่ต้องคืนประกาศนียบัตรฯ
- * คืนทุกชั้นที่ได้รับ เมื่อถึงแก่กรรม ยกเว้น ดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นสูงสุดที่ได้รับ โดยไม่ต้องคืนประกาศนียบัตรฯ
- * คืนทุกชั้นตามที่โปรดเกล้าฯ ให้เรียกคืน และต้องคืนประกาศนียบัตรฯ ด้วย

ถ้าส่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์
คืนไม่ได้ด้วยประการใด ๆ
ต้องชดใช้ราคา
ตามที่ทางราชการกำหนด

ตัวอย่าง

ราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์
กรณีที่ไม่สามารถส่งคืน

ชั้นตรา	ราคาชดใช้
ม.ป.ช. บุรุษ	41,560
ม.ป.ช. สตรี	32,382
ม.ว.ม. บุรุษ	55,516
ม.ว.ม. สตรี	43,316
ป.ช. บุรุษ	28,658
ป.ช. สตรี	22,618
ป.ม. บุรุษ	27,240
ป.ม. สตรี	20,834

ชั้นตรา		ราคาขอใช้
ท.ช.	บุรุษ	13,682
ท.ช.	สตรี	11,420
ท.ม.	บุรุษ	12,216
ท.ม.	สตรี	9,282
ต.ช.	บุรุษ	6,518
ต.ช.	สตรี	6,080
ต.ม.	บุรุษ	4,900
ต.ม.	สตรี	4,318

กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. 0 2280 9000

กลุ่มงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ต่อ 1861 - 1863
กลุ่มงานทะเบียนฐานันดร	ต่อ 1871 - 1874
กลุ่มงานอาลักษณ์	ต่อ 1821 - 1824
กลุ่มงานสถาปนาและแต่งตั้ง	ต่อ 1831 - 1832
กลุ่มงานลิขิต	ต่อ 1851 - 1852
กลุ่มงานราชกิจจานุเบกษา	ต่อ 1881 - 1887

www.soc.go.th